

Juridiska avdelningen

3.7.1997

Till arbetspensionsanstalterna

LAGEN OM STÖD FÖR HEMVÅRD OCH PRIVAT VÅRD AV BARN

Lagen om stöd för vård av barn i hemmet har upphävts genom lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), som träder i kraft 1.8.1997. I den nya lagen bestäms om rätten att få ekonomiskt stöd för vård av barn som ett alternativ till en dagvårds- eller familjedagvårdsplats som kommunen ordnar. Det finns både stöd för hemvård av barn och stöd för privat vård av barn. Bägge stödformerna kan bestå av vårdpenning och inkomstrelaterat vårdtillägg. Vårdpenningen eller vårdtillägget kan enligt beslut av kommunen betalas förhöjt med ett belopp som kommunen bestämmer (kommuntillägg).

Hemvårdsstödet betalas till barnets förälder. Stödet för privat vård är en ny ekonomisk stödform, som betalas för ordnande av privat dagvård av ett barn. Stödet betalas direkt till den privata dagvårdsproducenten, som barnets förälder har valt. Stödet till vårdproducenten är inte beskattningsbar inkomst för familjen. Därför inverkar det inte på andra sociala förmåner som familjen får.

Folkpensionsanstalten ansvarar för verkställigheten av lagen. Kommunen betalar ersättning till Folkpensionsanstalten för de kostnader som stödet föranleder. Kommunen betalar själv kommuntillägget eller kommer överens med Folkpensionsanstalten om att tillägget betalas i samband med utbetalningen av hemvårdsstödet eller stödet för privat vård.

PRIVATVÅRDARENS STÄLLNING

En vårdproducent till vilken stödet för privat vård utbetalas kan vara

- en familjedagvårdare i egenskap av egenföretagare
- ett daghem eller
- en person med vilken barnets förälder, som har rätt till stödet, har ingått ett skriftligt arbetsavtal om dagvården för en tid av minst en månad. En medlem i samma privat-hushåll kan emellertid inte få detta stöd, oavsett arbetsavtal.

Den privata vårdproducenten står inte i ett anställningsförhållande till Folkpensionsanstalten eller kommunen. Folkpensionsanstalten är skyl-

Juridiska avdelningen

3.7.1997

dig att verkställa förskottsinnehållning på stödet när det utbetalas till en vårdproducent som inte har införts i förskottsuppbördsregistret enligt lagen om förskottsuppbörd eller som står i ett anställningsförhållande till familjen.

En vårdproducent som bedriver barndagvårdsverksamhet svarar själv för sitt socialskydd, bl.a. för FöPL-försäkringen. Men om vårdproducenten står i ett anställningsförhållande till barnfamiljen, tillämpas normala bestämmelser om anställningsförhållanden på arbetet.

PENSIONSSKYDDET FÖR VÅRDARE I ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE

Barnfamiljen kan anställa en vårdare och välja att ansöka om antingen stöd för privat vård eller stöd för hemvård av barn. Arbetsgivarföräldern skall oberoende av stödform teckna APL-pensionsförsäkring för vårdaren.

Den pensionslag som skall tillämpas på arbetstagare som vårdar barn i familj ändras 1.1.1998, om de förslag som förhandlats fram av den grupp (Lyhty 4-gruppen) som utrett pensionsförsäkringen för korttidsanställningar genomförs. Gruppen föreslår att arbetsgivarna inom privathushållen skall ordna pensionsskyddet för sina arbetstagare - förutsett att det inte är fråga om sådant arbete som omfattas av KAPL - med stöd av lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, KoPL, oberoende av anställningstiden. Den nya bestämmelsen avses gälla anställningar som börjar efter det att lagen har trätt i kraft och sådana anställningar som pågår 1.1.1998 och som inte har uppfyllt tids- eller lönegränserna i APL. Anställningar som har påbörjats före 1998 och som uppfyller APL-villkoren, kommer inte att flyttas över till KoPL-försäkringen.

STÖDET SOM BETALAS DIREKT TILL VÅRDAREN ÄR PENSIONSGRUNDANDE LÖN

I motiveringarna till regeringens proposition (RP 208/1996 rd) konstateras att stödet för privat vård, som är en lagstadgad rätt för familjen, kan på grund av sin natur anses vara i arbetsavtalslagen avsedd lön, som familjen betalar till vårdproducenten, men som tekniskt utbetalas via Folkpensionsanstalten.

Som den anställda vårdarens pensionsgrundande lön betraktas följaktligen, förutom den lön som familjen betalar till vårdaren, också det stöd som Folkpensionsanstalten betalar direkt till vårdaren. Det sammanlagda beloppet av lönen och stödet utgör också grund för den arbetspensionsförsäkringspremie som arbetsgivarfamiljen betalar. I det fall att vårdaren enbart får Folkpensionsanstaltens stöd som ersättning för sitt arbete, baserar sig arbetsgivarens försäkringsskyldighet på detta stödbelopp.

Juridiska avdelningen

3.7.1997

Om vårdarens lön enligt överenskommelse delvis består av stödet för privat vård med kommundillägg, är också kommundillägget pensionsgrundande lön. Också när kommunen själv står för tillägget, betraktas tillägget som pensionsgrundande lön.

ARBETSTAGARENS PENSIONSavgIFT

Arbetstagaren skall från sin pensionsgrundande lön betala arbetstagares pensionsavgift.

Stödet för privat vård, som betalas till en anställd vårdare, är lön enligt arbetsavtalslagen, vars utbetalning sköts tekniskt av Folkpensionsanstalten. Stödet betraktas också som lön enligt förskottsuppbördslagen. Folkpensionsanstalten verkställer förskottsinnehållningen på stödet i enlighet med bestämmelserna i förskottsuppbördslagen.

Arbetstagares pensionsavgift skall därför också uppbäras på basis av den lön i form av stöd som Folkpensionsanstalten betalar i stället för arbetsgivaren. Om vårdaren utöver stödet får lön direkt av familjen, uppbärs också den del av arbetstagarens pensionsavgift som baserar sig på stödet från den lön som familjen betalar direkt till vårdaren. Om vårdaren enbart får lön i form av det stöd som Folkpensionsanstalten betalar, kan arbetstagarens pensionsavgift inte uppbäras, eftersom Folkpensionsanstalten inte har rätt att uppbära denna avgift. Arbetsgivarföräldern betalar således pensionsförsäkringspremien i sin helhet.

Arbetstagares pensionsavgift uppbärs också på motsvarande sätt på kommundillägget som Folkpensionsanstalten eller kommunen själv betalar ut.

SKYLDIGHET ATT LÄMNA UPPGIFTER

Pensionsanstalterna är skyldiga att avgiftsfritt lämna Folkpensionsanstalten och besvärmyndigheterna uppgifter som de förfogar över och som behövs för att avgöra ärenden som gäller stöd. Besvärmyndigheter är socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pentti Koivistinen

Markku Sirviö